

Olude paranemise lootuses

**Õpetaja
Silvia
Mittal
II klassi
õpilasi
juhen-
damas.**

**Kooli-
trepil.**

**Valter
Voole
fotod**

Kolmekümne kaheksa koolilapse ja kolme õpetaja tööpäev algab hommikul Suuremõisa lossi tiibhoone ukse avamisega. Algkoolis õpib lapsi Heltermaalt ja Sarveit Salinõmmeni. Tänavu on koolis kolm klassikomplekti: I+II, III ja IV. Õpetajateks Silvia Mittal (I+II), Aade Erk (III) ja Merike Merilain (IV). Siitkandi rahva soov on, et uuest õppeaastast ka V klass siin avataks. Õpetajagagi juba kaubad koos. Kui ikka korteriga kaubale jõutakse. Praegu on teada, et sügisel tuleb I klassi 15 last, seega saab õpilaste nimekirja 53 nime. On avaldatud arvamust, et tulevikus võiks neis ruumides tegutseda kuueklassiline algkool, kuid kuut klassi sellesse majatiiba koolijuhataja Aade Ergu arvates siiski ära ei mahuta. Tema arvates on SUUREMÕISA VAJA UUT PÕHIKOOLI, seda enam, et asula on viimaste aastatega kõvasti

kasvanud. Plaanitsetav algkool-lasteaed paikkonna vajadusi oluliselt ei rahulda. Ülepea oli Suuremõisa 8-klassilise Kooli omaaegne sulgemine kurjast. Paraku räägitakse sellest alles nüüd, kuigi ammustest aegadest on teada, et elu püsib seal, kus kool olemas. Aga meie elu on viimase viiekümne aasta jooksul sageli korraldatud loogikareeglite vastaselt, ja eks Suuremõisa kooligi selle ohvriks sattunud. Uut on praegu ehk nii palju, et kunagistest vigadest valjusti räägitakse. Tegelikult elus aga kipub vana alailma korduma. Võtta või töövihikud. Alles nüüd, vastu õppeaasta lõppu, saabusid III klassi loodusõpetuse ja I klassi matemaatika töövihikute II osa.

Kitsas on iga asjaga. Ei ole värve, paberit, liimi. Kord pole ruudulisi, kord joonelisi vihikuid. Paberikraam läheb kallimaks, uute õpikute hindu ei teata veel, aga jutud käivad,

et hinnatõus olla mitmeteistkümnekordne. Lasterõivaste hinnad tõusid viimati kõige rohkem, aga saada pole neid ikkagi. Kehalise kasvatuses tundideks pole mitmel enam dressi selga panna: kellel katki, kes omast välja kasvanud.

Koolitööd on tänavu tugevasti häirunud remont. See algas eelmise aasta maikuu, ja paistab, et enne uue õppeaasta algust vaevalt ühele poole saadakse. Ega praegustes ruumides midagi tehta, kuigi ka need vajaksid kohendamist. Pööningukorrusele tulevad juurde kaks klassituba ja suur vestibüül, mida ka kehalise kasvatus ja peoruumina kasutada saab. Et tulevikus ruumidega lahendamaks läheb, selle nimel talutakse kõiki praegusi ebamugavusi. Ehitajaks on konsistooriumi firma «Wunibald». Töömehed on teinud, nii kuidas materjali on kätte käinud. Praegu oodatakse aknaid, mis «Hiu Kalurisse» teha antud. Pärast nende paigaldamist jõuab järguste ja radiaatorite kätte. Kui augustis ei jõuta remonditööd lõpetada, jääb V klass muidugi avamata. Aga sellest oleks kahju.

Uute lamute käikuandmine tõi Suuremõisa mujalt elanikke. Vahel tuleb nendega päris ootamatuid asju ette. Nii ilmnes, et üks kümneaastane laps ei käinudki mandrimaal koolis. Vähemasti vanemal polnud ühtki paberit ette näidata ega lapsel teadmisi. Nii ta siis siin esimeses klassis alustas.

Koolis on võetud suund, et pärast koolipäeva lõppu vastutagu laste tegude eest kodu. Katkitaotud aknad ja muud sellised asjad on vaja klaarida lapsevanemail omavahel, õpetajad ei hakka koduseid pahandusi koolis arutama. Kus pahuksisse mindud, seal

leitagu ka lahendus.

Õeldu ei tähenda kaugeltki, nagu tunnivälisest tegevust koolis ei olekski. Seda on olnud varem ja jätkub ka praegu. On kaks pika-päevarühma. Laste seas on popp loodusesõpradering, mida aastaid õpetaja Tampõld juhendanud. Oli tujuküllane jõulupidu. Praegu valmistatakse võistulaulmiseks ja emadepäevaks. Lapsed käivad pühapäevakoolis, kus nendega tegelevad Anne Jalakas ja Margit Rohusaar.

Eriõppega on nii, et mõned lapsed seda siiski vajaksid. Tänavu erikooli suunamise kordki lihtsam. Aga lapsevanemad on endiselt vastu. Tuntakse mingit võltshäbi ja tuuakse niiviisi ohvriks oma lapse tulevik. Kui erikooli suunamise õige aeg mööda lastud, siis on hilja midagi ette võtta. Sellega paraku ei arvestata. Ju ta nii on, et inimene arvab ikka: ega teiste äpardused pea just mind tabama. Ometi minnakse nii-

suguse eneserahustamisega elus väga sageli alt, mitte üksnes laste kasvatamise ja koolitamisega. Kahjuks õpime tõesti vaid oma vigadest, kui sedagi.

Tahtsin teada õpetajate arvamust hiljutisest palgatõusest. Vastuseks sain, et ega see järgi laste tööst ei sõltu. Selle jao, mis ammu alla on hinnatõus ammu alla neelanud. Õpetaja, nagu ta seni on pidanud, peab nüüdki palju tööd paljast entusiasmist ära tegema. Mõne ametniku või muu asjamehe töö on õpetajaga võrreldes käkitegu, ent palgad võrdsed, enamasti siiski õpetaja kahjuks.

Nõnda on olnud aastakümneid ja üleöö teistsugust suhtumist oodata oleks lihtsalt lapsik. Praegu on just niisugused ühiskondlik-poliitilised ja majandusolud, nagu nad on, ja need on vaja üle elada, lootes aegade ja asjaolude paranemist tulevikus.

Raivo KARJAMAA

